

Kauttonan vanhan kylän tutkimukset vuonna 2013.

FT Kari Uotila
Muuritutkimus ky

Tiivistelmä

Kauttuan vanhan kylän paikan kaivaukset olivat jatkoa vuonna 2012 suoritetuille koetutkimuksille vanhan kylän paikan alueella. Kaivaukset toteutettiin heinä-elokuussa 2013 Kulttuurien kerroksia Kauttualla – tutkimushankkeen kautta harrastaja- ja nuorisokaivauksena. Varsinainen tutkimusalue (alue 2) oli kooltaan n. 15 neliötä ja sijaitti peltoalueella.

Vanhempi peltokerros on tutkimusalueella lähes tasaisella savi-silttimaalla ja sen päällä on useita asutustoiminnan vaiheita, nuorimmat ehkä vasta 1700-1800 -luvulta. Rautakauden tai varhaiskeskiajan löytömaterialiaa kohteessa on, mutta kerrokset ovat sekoittuneet. Vuosia viljelyssä olleen pellon alla ovat säilyneet niin laajat kivilademat kuin lautarakenteet.

Arkisto- ja rekisteritiedot

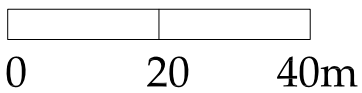
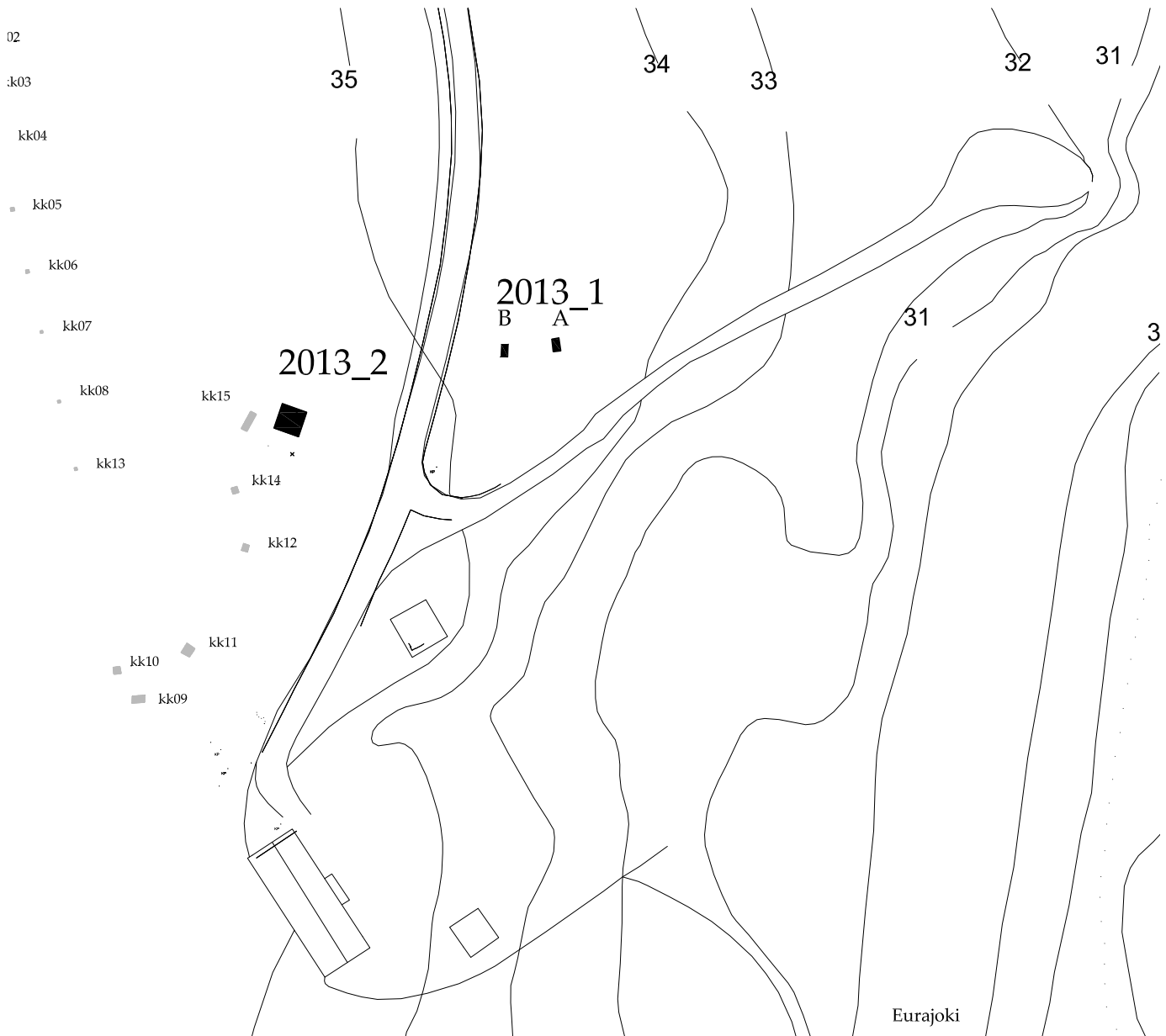
Kohteen nimi:	Kohde ja tutkimusaihe: Eura, Kauttuan vanhan kylän paikka (50010047)
Kohteen ajoitus:	Rautakausi ja historiallinen aika.
Kunta:	Eura
Kohteen laji:	autioitunut kylän paikka
Koordinaatisto	ETRS-TM35FIN 6785192, 238711, 35 mpy.
Tutkimuksen laatu	Koetutkimukset
Tutkimuksen laajuus	Kaivaukset n. 20 neliötä
Tutkimuslaitos:	Muuritutkimus ky
Tutkimuksen tekijä:	FT Kari Uotila
Kenttätyöaika:	29.7.-9.8.2013
Rahoittaja:	Euran kunta
Löydöt:	KM 39505:1-103
Alkuperäinen raportti:	Museoviraston arkisto, kopio Euran kunta ja Satakunnan museo.
Laajuus:	55 s.

Sisällys

1. Johdanto	7
2. Alue 1A ja B	8
3. Alue 2	8
3.1. Kerroshavainnot	9
3.2. Löydöt	10
3.3. Alueen 2 tutkimustuloksia	10
4. Makroanalyysi ja luumateriaalianalyysi	11
5. Yhteenveto	11
Kartat ja karttakuvat	13
Digikuvat 1-11	18
Liite 1. Osteologinen analyysi / Auli Bläuer	25
Liite 2. Makrofossiilianalyysi / Terttu Lempiäinen	41
Liite 3. Löytöluettelo	45
Liite 4. Yksinkertainen matriisipiirros 2013_2 alueen kerroshavainnoista	56

<p>Eura.Kauttuan vanhan kylän paikka. K. Uotila 2013</p>	<p>Yleiskartta Vuoden 2013 kaivaus 2013_1 ja 2013_2 1:1000</p>
<p>Mittaukset U. Moilanen ja A.Liimatainen. Kartta K. Uotila 2013. Muuritutkimus ky</p>	<p>Kartta nro 1</p>

30.4.2014
 FT Kari Uotila
 Muuritutkimus ky
 suovillankatu 3 20780 Kaarina
 www.muuritutkimus.com
 kuotila@muuritutkimus.com
 050-5287360

1. Johdanto

Kauttuan vanhan kylän paikan kaivaukset olivat jatkoa vuonna 2012 suoritetuille koetutkimuksille vanhan kylän paikan alueella. Vuonna 2012 oli saatu selville, että peltokerroksen alla on säilyneenä sekä rakenteita että ainakin varhaiskeskiajalta uudelle ajalle ajoittuvia maakerroksia löytöineen.

Vuoden 2012 kaivauksia täydennettiin Helsingin yliopiston tekemillä prospektorointitutkimuksilla syksyllä 2012 ja niiden tuloksena valikoitui vuoden 2013 kaivauspaikaksi mahdollinen suurikokoinen kiviladelmä. Tälle alueelle tehtiin varsinainen kaivausalue (alue 2) ja kaivauksilla voitiin varmentaa maatumkauksen tulos oikeaksi. Alueena 1 oli vuonna 2013 peltoalueen itäpuolella oleva ruohottunut vanhempi peltoalue, jolle tehtiin kaksi koekuoppaa kaivausten alkuvaiheessa.

Kaivaukset toteutettiin heinä-elokuussa 2013 Kulttuurien kerroksia Kauttualla – tutkimushankkeen kautta ja tutkimusvastuu oli Muuritutkimuksella tutkimusjohtajana Kari Uotila (muu henkilökunta Ulla Moilanen, Hanna Henttinen ja Arttu Liimatainen). Muina toimijoina olivat Satakunnan museo (Leena Koivisto), Turun yliopiston Porin yksikön maisemantutkimuksen oppiaine (Eeva Raike ja Laura Puolamäki) ja Euran kunta (Sirpa Wahlqvist). Kaivaushankkeessa oli mukana myös Kauttuan kylässä sijaitseva päiväkotikulkuset. Tieteellistä yhteistyötä tehtiin esimerkiksi dosentti Terttu Lempiäisen (makrot), Auli Blauerin (luuanalyysi) ja Helsingin yliopiston ajoituslaboratorion (Markku Oinonen) kanssa. Helsingin yliopiston arkeologian professori Mika Lavento ja lehtori Wesa Perttula ovat tehneet tutkimusalueella prospektorointitutkimuksia vuonna 2012.

Vuonna 2012 tutkimusten rahoitus oli saatu Karhulan rahastosta Raumalta ja vuoden 2013 kaivausrahoitus saatiin EU-hankkeen kautta. Vuonna 2013 kaivaus toteutettiin harrastajakaivauksena, jossa asiasta kiinnostuneet saattoivat tulla yhdeksi tai useammaksi päiväksi kaivamaan ohjatusti ilman kustannuksia. Kaivausryhmässä oli neljä arkeologia (allekirjoittanut, Leena Koivisto, Eeva Raike ja Ulla Moilanen) ja lisäksi muita tutkijoita kaksi (Laura Puolamäki ja Hanna Henttinen) ja yksi apulaistutkija (Arttu Liimatainen). Lisäksi mukana oli kaksi palkattua kaivajaa (Niko Salminen ja Susanna Uotila). Neljän arkeologin ja kokonaisuutena lähes kymmenen hengen tutkijaryhmä olisi ehkä kaivanut nyt toteutettua laajemman tutkimusalueen, mutta tutkimusten yksi päätavoite oli ylläpitää ja kehittää arkeologiaan suunnattua harrastajien ja koululaisten kiinnostusta Eurassa ja lähialueella.

Harrastajia kaivauksille otettiin n. 10-12 henkeä / päivä joten lähes jokaisella kaivajalla oli kokenut opastaja läheisyydessä. Toisella viikolla mukana oli myös joitakin arkeologiasta kiinnostuneita koululaisia joille järjestettiin yhden tai useamman päivän mittainen

arkeologian kesäkoulu. Heillä oli erityisohjaus kaivaustilanteessa. Laajimmillaan kaivauksille osallistui 24-25 henkeä, yleensä henkilöitä oli n. 15-20. Kaivausten toteutuksesta on käsitelty Leena Koivisto yleistajuisessa julkaisussa. (Koivisto 2014).

Kaivausten toteutusta esiteltiin myös posterin voimin EAA 2013:ssa Pilsenissä, jossa tutkimusryhmän puolesta mukana oli Ulla Moilanen. Tutkimuksia ja niiden tuloksia on esitelty laajasti Laura Puolamäen ylläpitämällä hankkeen blogi-sivulla. Lisäksi vuoden 2013 kaivausten alustavia tuloksia esiteltiin Eurassa järjestetyssä seminaarissa huhtikuussa 2014.

Kaivaukset toteutettiin soveltuvien osien yksikkökaivauksena ja peltokerron pintaosia lukuunottamatta maa-aines kaivettiin käytännössä sekä lastalla että seulottiin. Kaivettavat alueet käytiin läpi ennen kaivausta metallinpaljastimella. Kaikki eri löytöryhmät otettiin seulentavaiheessa talteen ja niistä poistettiin jälkitöissä pesun jälkeen tunnistamaton savitiiviste ja tiilien palat. Dokumentointi tapahtui digikameralla, takymetrillä ja osittain laserkeilaimella. Kaivaukset toteutettiin niin, että toisella kaivausviikolla osa harrastajakaivajista oli Kauttuan kylän kaivauksella ja osa läheisellä Luistarintien kaivauksella tutustumassa vanhempaan tutkimuskohteeseen.

Kaivaus toteutettiin (alue 2) kasvussa olleessa viljapellossa, johon raivattiin pellon vuokraajan kanssa sovittu alue, jolla kaivaus ja seulonta suoritettiin. Kaivausten jälkeen suurikokoiset kivet poistettiin pellolta ja muuten kaivausalueet peitettiin.

2. Alue 1 A ja B.

Tutkimusalueelle 1 tehtiin kaksi tutkimusaluetta, joissa molemmissa oli pintaturpeen alla lähes yhtenäinen sekoittunut tumman multamaan sekainen kerros, todennäköisesti aikaisempi peltokerros. Sen paksuus oli n. 25-30 cm ja alla oli lähinnä savimaakerros, joka oli alueen alkuperäinen maakerros. Varhaisemman pellon (kuten alueella 2) merkkejä ei savimaasta havaittu. Koetutkimusalueilla 1a ja 1b ei havaittu mitään rakenteita ja löytöaineisto oli pääosin 1700-1800 -luvun materiaalia. Alueella 1b oli yksi pieni pala keramiikkaa, jonka voisi ajoittaa jo rautakautiseksi.

Alueen 1 koekuopat poikkesivat selvästi alueesta 2 ja samoin vuoden 2012 tutkimusalueista huomattavasti, sillä kerrokset olivat vähäpiirteisiä ja löytömateriaali oli selvästi alueen nuorempaa vaihetta.

3. Alue 2.

Alueena avattiin n. 4 x 4 m kokoinen tutkimusalue Kauttuan vanhan kylän paikan alueella olevalle peltoalueelle. Kohde oli valittu maatutkauksessa havaitun laajan kiviladelman perusteella ja alueelta toivottiin saavutettavan selviä rakentamisen merkkejä.

Alueelle tehtiin koordinaatiston mukainen ruudutus, joka oli hiukan kaivausalueen suunnasta poikkeava. Ruutuille annettiin kaksi viimeistä koordinaattinumeroa.

Kaivausalueen osalta oli varauduttu etelän suuntaan laajempaan tutkimusalueeseen, mutta etukäteen ilmoittautuneiden harrastajien pienehkö määrä ohjasi siihen, että kaivausalueesta avattiin vain n. 16 neliön kokoinen alue. Kaivausten kuluessa kaivajia oli runsaammin, mutta tutkimusalueen avaamisen sijaan osa heistä vieraili Luistarintien kaivausalueella. Näin toteutettuna alueen 2 tutkimusalue saatiin kokonaan valmiiksi kaivausten aikana.

3.1. Kerroshavainnot

Kerros 200 pellon hiilipitoinen multamaamuokkauskerros, jossa oli runsaasti muodoltaan epämääräisiä palaneen saven palasia (osa tiiliä, osa savitiivistettä) joiden tarkempaa muotoa ei enää saatu selville. Lisäksi oli muutamia keramiikan paloja joista osa rautakauden tyyppiä. Kerros kaivettiin lapioilla ja seulottiin. Kerroksen paksuus n. 20-25 cm.

Kerroksena 201 kaivettiin koko alueelta tumma hiilen sekainen multamaakerros 201, jonka paksuus vaihteli 5-10 cm välillä. Kerroksessa oli metallilöytöjen lisäksi pala rautakauden tyyppistä keramiikkaa ja tasolasia.

Kerroksen alta n. 30-35 cm syvyydeltä (korkeudelta +35.20-35.25) tulivat esiin säilyneet rakenteet ja käyttöaikaiset maakerrokset. On mahdollista, että kerrokset 200 ja 201 edustavat ainakin osittain paikalle tuotua peltomaakerrosta siitä käyttövaiheesta jolloin asutus alueelta on puretty tai tuhoutunut ja kohde on otettu viljelykäyttöön. Jonkinlaisesta pintamaan täytöstä voisi ajatella olevan kyse, sillä tuskin rakennusten perustuksia sellaisenaan on ryhdytty viljelemään. Tällöin voi ajatella, että pintakerrosten löydöt ovat lähtöisin alueelta jolta täyttömaat on kohteeseen tuotu.

Kerroksen 201 alta paljastui kolme erilaista maakerros- ja rakenneosaa. Näistä selvin oli laaja kiviladelma R 202, jossa oli sekä suurikokoisia kiviä että tiiliä täyttörakenteessa. Kiviladelman yläosa oli aivan peltokerroksen alla ja alaosa ulottui alimmainen käyttökerrosten alle. Ladelman itäinen osa kaivausalueen itäprofiilia vasten oli suurikokoisia kiviä osin kerroksittain ja länsiosa enemmän pienikokoisia kiviä ja tiiliä, jotka eivät kuitenkaan enää olleen rakenteena paikallaan. Ladelma purettiin niin, että rakenteen suurimmat kivet jäivät itä- ja eteläprofiiliin ja muutama suurikokoinen kaivannon pohjalle paikaltaan siirrettyinä.

Kiviladelmassa oli kivien välissä sekoittunut multamaakerros 209 ja kivien alapinnan tasossa aivan pohjamaata vasten oli kerros 211. Kerros oli kaivetun kuopanteen pohjalla ja osa kivistä oli ladottu sen päälle. Kuopan pohja oli korkeudella +34.72-34.75 eli selvästi ympäristöä alempana. Kerroksessa oli löytöaineistoa useilta eri vuosisadoilta. Keramiikassa oli havaittavissa sekä rautakauden tyyppin keramiikkaa, että uudempia kivisavi- ja punasaviastoita ja esimerkiksi tasolasin palasia.

Kiviladelma on kaivettu vanhempien kerrosten läpi ja sen yläosa on ollut pitkään hyvin lähellä pellon pintaa ja voi ajatella että siitä on irronnut pellon muokkauksessa kiviä eri vaiheissa.

Tutkimusalueen itäisestä osasta kiviladelman reunalta tuli esiin osin kaksinkertainen lautarakenteen jäännös, jossa ylemmässä tasossa oli useita pahoin lahonnutta etelä-pohjoinen suuntaista lautaa (korkeudella +35.10-35.20) ja niiden alla toinen lähinnä länsi-

itäsuuntainen lauta- tai lattiavasakerros korkeudella +35.05-35.15. Maakerros lahonneiden puiden väleissä kaivettiin mys kerroksena 203. Rakenne kaivettiin yksikkönä 203 ja se jatkui ainakin kaivausprofiilin itäosaan, ehkä myös pohjoisosaan.

Lautatason alla oli tumma multamaakerros 207 ja alueen pohjoisosassa tumma multakerros 210. Kerros oli puurakennetta vanhempi alueen käyttökerros.

Alueen läntisessä osassa oli hiilisen maakerroksen alla tiivis harmaa savi ja multamaakerros 204 ja sen alla vaalea savimaa (hiilen sekainen) 208.

Savimaan ja puurakenteen välissä oli sekoittunut tumma multamaakerros 213 jossa oli muutamia kiviä ilman selvää rakenteellista yhteyttä.

Sekä puurakenteen alla olleiden kerrosten että savimaan alta tuli esiin kerroksena 214 kaivettu luontainen savi-silttikerros, jonka pinnassa oli peltokyntökerros (K 212) korkeudella +35.01-35.05 maaston laskiessa kohti itää. Kerroksessa oli itä-länsi ja etelä-pohjoinen suuntaisia kyntöjälkiä ja mahdollisesti muutama paalun jäännös ja matalan ojan painanne. Kiviladelmä oli kaivettu tämän peltokerroksen alapuolelle selvärajaisena kuopanteena.

3.2. Löydöt

Peltokerroksesta saatiin jälleen merkittävä osa tutkimuksien löydöistä, mutta ei niin suurta osaa kuin vuoden 2012 pienimuotoisissa koekuopissa. Tunnistamattomaksi muokkaantunut savimateriaali (palanut savi / tiili / savitiiviste) oli suurin kentällä löydetty materiaalityyppi, josta pystyttiin erottamaan pieni osa savitiivisteiksi ja keramiikaksi. Löytöaineistossa oli materiaalia kivi- ja rautakauden kautta aina 1700-1800 -luvulle. Peltokerroksessa ja sen alapuolisessa maakerroksessa oli noin 25 % (5/21) varmuudella tunnistetuista rautakauden tyyppin keramiikkapaloista ja epävarmat mukaan lukien määrä olisi n. 50 % (15/31). Ylimpään selvään rakennetasoon asti tehty kaivinkonekuorinta olisi vähentänyt koko löytömäärää noin 30 %.

Kaivausvaiheessa esiin tulleet käyttövaiheet ja niihin liittyvät kerrokset olivat selvästi erotettavissa ja melko ehjiä (esim. lautataso ja kiviladelmä) mutta silti eri aikatasoille ajoittuvaa löytömateriaalia tuli eri yksiköistä. Ylemmissä kerroksissa vanhempi materiaali (rautakauden tyyppin keramiikka) oli vähäistä punasaven, fajanssin ja lasimateriaalin ollessa vallitseva, mutta nuorempaa löytöaineistoa (erityisesti lasia mutta myös punasaviastioita) oli käytännössä kaikissa eri asutuskerroksissa vanhemman löytömateriaalin (rautakauden tyyppin keramiikka) määrän vähitellen kasvaessa. Kerroksissa on selvästi tapahtunut sekoittumista ja esineistön perusteella kerroksia on vaikea varmuudella ajoittaa. Toinen vaihtoehto on se, että rautakauden tyyppin keramiikan käyttö Kauttualla on jatkunut pitkään historialliselle ajalle, ehkä 1600-luvulle saakka.

Metallinvalmistukseen liittyvää metallikuonaa tai muuta kuonaa oli vain muutamia palasia ja savitiivistettä oli vain muutamia palasia, selviä hirsirakennukseen liittyviä kolmiopaloja ei lainkaan. Ainoa rahalöytö oli pintamaasta ja ainoa kiekkokivi oli kiviladelman pohjamaasta.

3.3. Alueen 2 tutkimustuloksia

Alueen luontainen savi-siltti oli havaitulta osaltaan lähes vaakasuora ja siinä olleet kyntöjäljet olivat samansuuntaisia kuin vuonna 2012 havaituissa koekuopissa. Mahdollinen ojan pohja ja muutama paalun reikä saattoivat viitata aidattuun ja jollakin tavalla ojitettuun peltoon ennen alueen asuttamista. Peltokerrokseen oli sekoittuneena muutamia eläinten luita ja yksi rautakaudelle yleensä ajoitettava keramiikan pala.

Alin asutuskerros oli tiivis savimaa tutkimusalueen läntiosassa, jossa oli muutama rautakauden tyyppin keramiikkapala, mutta myös yksi tasolasin pala. Tutkimusalueen itäosassa oli alimmaisena asutuskerroksena multainen savimaa, jossa oli muutamia rautakauden tyyppin keramiikan paloja, mutta myös esimerkiksi punasavikeramiikkaa.

Itäosassa multakerroksen päällä oli lautatason jäänteitä ja länsiosassa tiivis savikerros. Eri käyttötilojen välistä ei voitu havaita selvää seinän tai muun rakenteen reunaa. Löytöaineistossa on kasvamassa määrin 1600-1700 -luvulle ajoittuvaa esineistöä.

Tutkimusalueen nuorin rakennusosa on syvälle kerrosten läpi kaivettu kuopanne, jonka pohjalla on sekoittunut täyttökerros, jossa on rautakauden tyyppin keramiikasta 1600-1700 -luvulle ajoittuvaa esineistöä. Kerrokseen on tehty suurikokoisista kivistä ja osin tiilistä laaja latomus, jossa ei ole havaittavissa laastia. Ylempänä rakenteessa kivien ja tiilien välissä on multainen maakerros. Kyseessä voisi olla suurikokoinen uunin perustus, josta saatiin kaivauksilla esiin vain osa.

Ylimpänä kerroksena alueella on peltomaakerros, jonka alaosa on hiilen sekainen multamaakerros, jota on peltotöissä muokattu ainakin satunnaisesti.

4. Makroanalyysi ja luumateriaalianalyysi

Alueen 2 soveltuvista kohteista teki dosentti Terttu Lempiäinen Turun yliopisto makrofossiilianalyysit (liite 2), joiden tulokset ovat liitteenä. Soveltuvista asutuskerroksista teki dosentti Auli Bläuer osteologisen analyysin, jonka tulokset ovat liitteenä 1.

5. Yhteenveto

Pirkko-Liisa Lehtosalo-Hilanderin tekemissä koekuopituksissa 1970-luvulla oli saatu ensimmäiset viitteet Kauttuan vanhan kylän paikan säilyneistä kerroksista ja rakenteista ja näitä tuloksia voitiin tarkentaa vuosien 2012 ja 2013 kaivauksilla. Voidaan todeta, että erityisesti vuoden 2013 tutkimusalue 2 toi lisätietoa Kauttuan kylän alueesta. Vuonna 2012 havaittu vanhempi peltokerros on tutkimusalueella lähes tasaisella savi-silttimaalla ja sen päällä on useita asutustoiminnan vaiheita, nuorimmat ehkä vasta 1700-1800 -luvulta. Rautakauden tai varhaiskeskiajan löytömateriaalia kohteessa on, mutta kerrokset ovat sekoittuneet. Vuosia viljelyssä olleen pellon alla ovat säilyneet niin laajat kiviladellat

kuin lautarakenteet ja laajemman tasokaivausalueen kautta voidaan hahmottaa kylän rakennuskantaa ja pihapiirien muotoa.

Laajemmassa tutkimuksessa voisi olla mahdollista suunnitella kaivaus niin, että peltokerros ja sen alla oleva osittain sekoittunut kerros voitaisiin poistaa kuorintana. Tällöin tutkittavaa aluetta voitaisiin laajentaa pienemmilläkin voimavaroilla. Toisaalta harrastajakaivaukseen kuuluu hyvin vähän kokoneiden kaivajien toiminta ja tällöin pintakerrosten seulonta antaa ensinnäkin kokemuksia löytöjen löytämisestä ja toiseksi sen aikana voidaan kaivajat kouluttaa tunnistamaan esineistöä ennen kuin siirrytään varsinaisiin kaivauskerroksiin.

Tällainen laaja tieteellinen- ja harrastaja-arkeologinen kaivaus olisi perusteltua toteuttaa mutta rahoituksen hankinnan epävarmuus ja erityisesti EU-hankkeisiin liittyvä toimijoiden kilpailutus ovat piirteitä, jotka jarruttavat tällaisten useiden eri toimijoiden yhteisten hankkeiden suunnittelua ja toteutusta.

Raporttia laadittaessa ei ole tiedossa suunnitteilla olevia arkeologisia jatkotutkimuksia Kauttuan vanhan kylän paikalla.

Kaarinassa 30.4.2014

FT Kari Uotila
Muuritutkimus ky

Karttaluettelo:

Kartta nro 1. Yleiskartta. Tutkimusalue 2013. 1:1000 (sivu 6).

Kartta nro 2. Yleiskartta. Tutkimusalue 2013_2. Ruudutus ja korkeudet. 1:100.

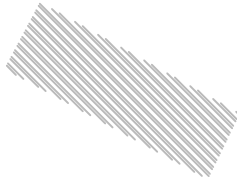
Kartta nro 3. Yleiskartta. Rakenteet R 202 ja R 203. 1:50.

Kartta nro 4. Yleiskartta. Peltokerros K 212 ja kuopanne 211. 1:50.

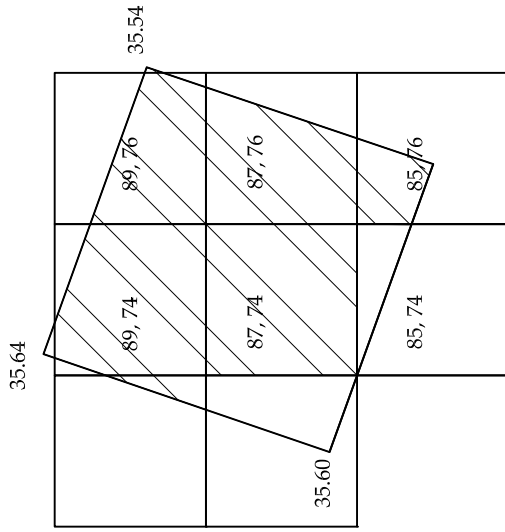
Karttakuva 1. Peltokerros 212 ylhäältä kuvattuna.

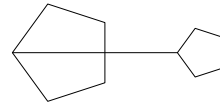
2013_2

kk15

35.54

35.52

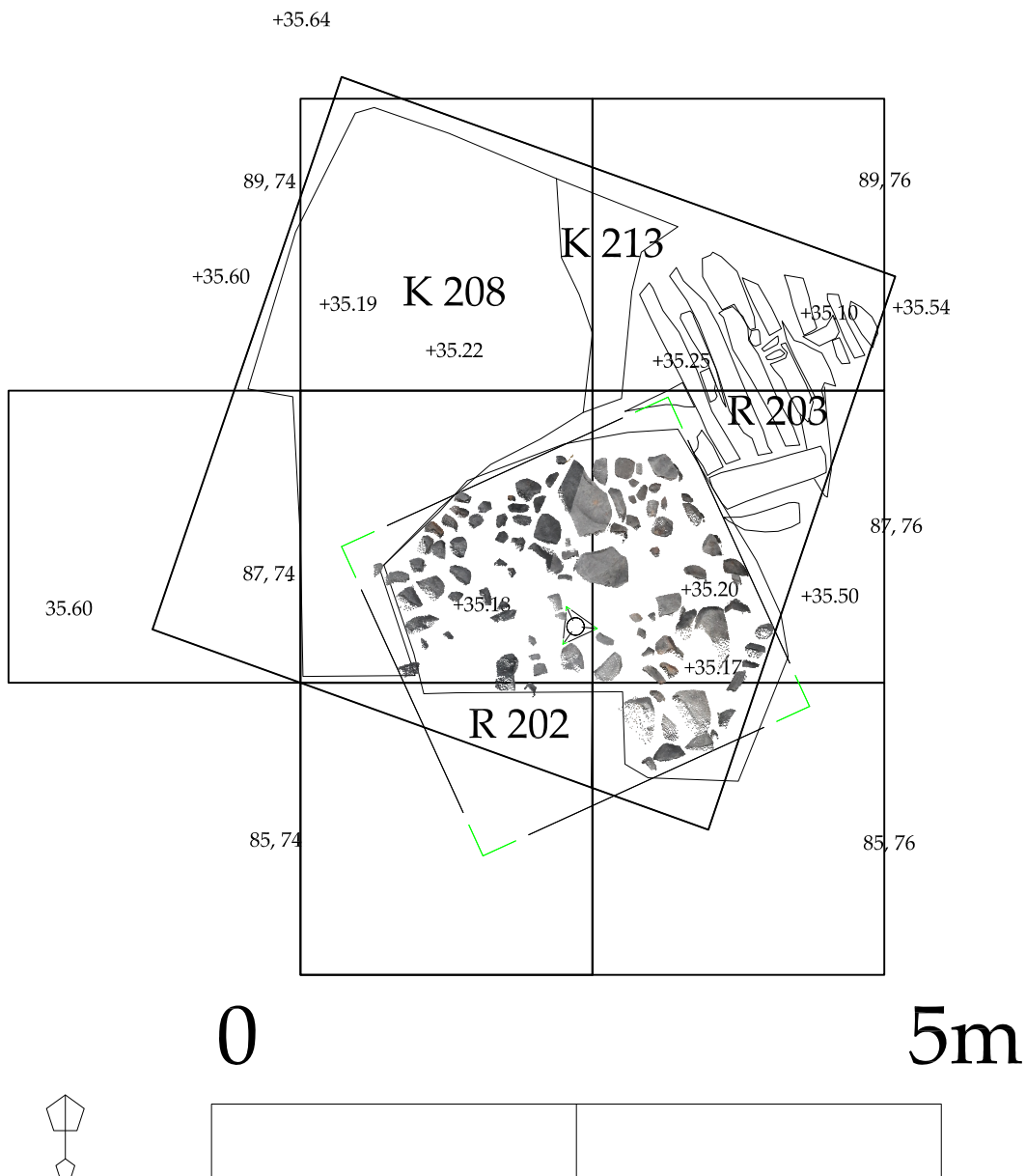
0

5

10m

<p>Eura.Kauttuan vanhan kylän paikka. K. Uotila 2013</p>	<p>Yleiskartta 2013_2 Ruudutus ja pinta 1:100</p>
<p>Mittaukset U. Moilanen, A.Liimatainen ja K.Uotila. Kartta K. Uotila 2013. Muuritutkimus ky</p>	<p>Kartta nro 2</p>

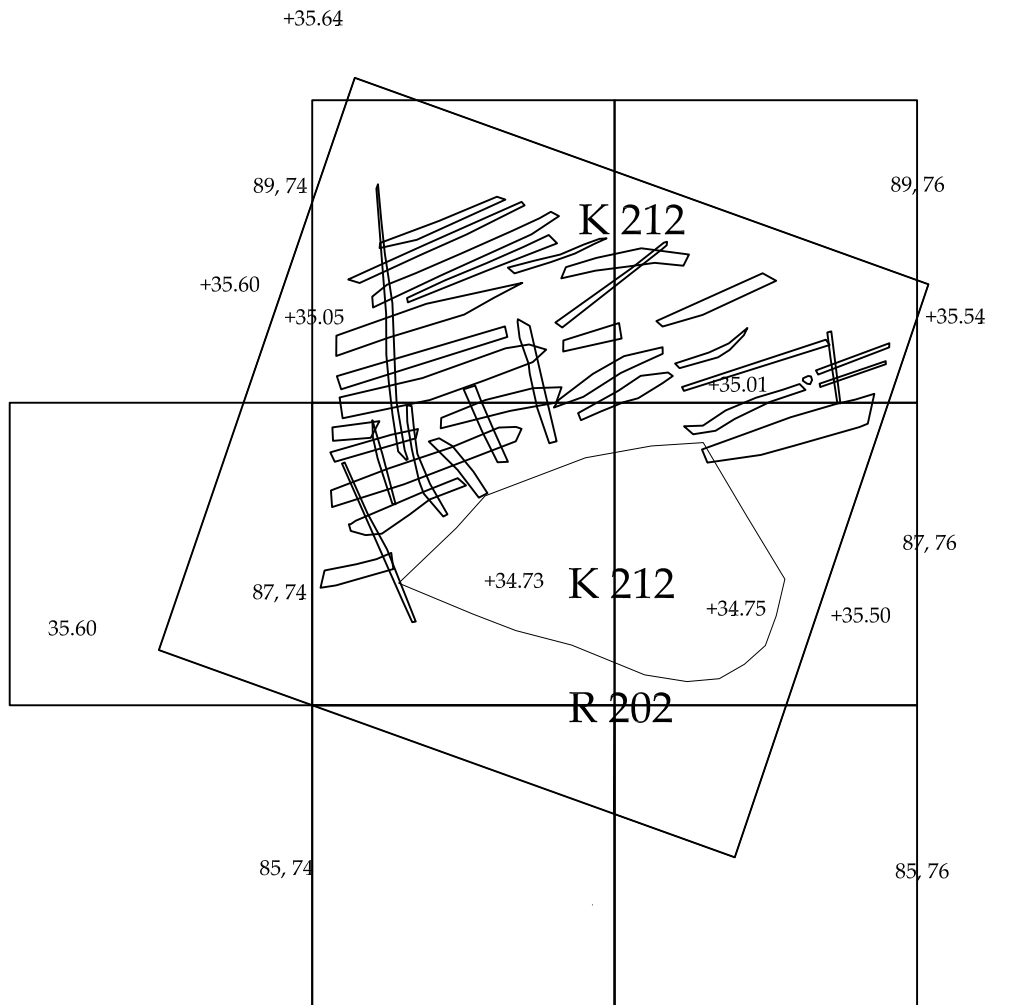

Eura.Kauttuan
vanhan kylän paikka.
K. Uotila 2013

Yleiskartta 2013_2
Rakenne R 202 ja R 203.
1:50

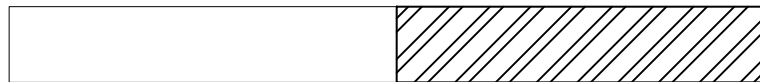
Mittaukset ja kartta K.Uotila.
Muuritutkimus ky 2013.

Kartta nro 3

0

5m

<p>Eura.Kauttuan vanhan kylän paikka. K. Uotila 2013</p>	<p>Yleiskartta 2013_2 Peltokerros K 212 1:50</p>
<p>Mittaukset ja kartta K.Uotila. Muuritutkimus ky 2013.</p>	<p>Kartta nro 4</p>

Karttakuva 1. Peltokerros 212 kuvan yläosassa, alaosassa kiviladelman R202 pohjakerros 211. Pohjasaven pinnassa näkyvissä ristikkäisiä uria.
Kuvassa pohjoinen ylhäällä. K. Uotila / Muuritutkimus ky

Kuva 1. Alue 2013_2. Pintakerrokset 200 ja 201 poistettu ja esiin alkaa tulla kiviladelma E 202 ja puuladelma 203. NW. KU.

Kuva 2. Alue 2013_2. Puurakenne R 203 ja kiviladelmä R 202 ylimmät osat. S. KU.
Kuva 3. Alue 2013_2. Puurakenne R 203 etelä-pohjoissuuntaiset laudat. NW. KU.

Kuva 4. Alue 2013_2. Puurakenne R 203 alemmat osat ja kiviladelma R 202. NW. KU.
Kuva 5. Alue 2013_2. Puurakenne R 203 alemmat osat ja kiviladelma R 202. NE. KU.

Kuva 6. Alue 2013_2. Puurakenne R 203 alemmat osat ja kiviladelma R 202. E. KU.
Kuva 7. Alue 2013_2. Puurakenne R 203 alemmat osat ja kiviladelma R 202. W. KU.

Kuva 8. Alue 2013_2. Peltokerros 212 koillinen osa ja kiviladelmä R 202 eteläosa. NW. KU.
Kuva 9. Alue 2013_2. Peltokerros 212. luoteinen osa. S. KU.

Kuva 10. Alue 2013_2. Peltokerros 212 eteläinen osa ja kiviladelman R 202 pohjakuoppa.
W. KU.

Kuva 11. Alue 2013_2. Peltokerros 212. Makrofossiilinäytteiden otto. NW. KU.

Liite 1.

OSTEOLOGINEN RAPORTTI EURAN KAUTTUAN VANHAN KYLÄN ALUEEN VUODEN 2013 KAIVAUSTEN LUUAINEISTOSTA (KM 39505)

Auli Bläuer 21.2. 2014

Johdanto

Tässä raportissa käsitelty luuaineisto on peräisin Muuritutkimus Ky:n suorittamista koekaivauksista Euran Kauttuan vanhan kylän alueella vuonna 2013. Luuta löydettiin yhteensä yhdestätoista kerroksesta (Taulukko 1). Näistä kymmenen luuta analysoitiin. Ylimmästä, sekoittuneesta peltokerroksesta löydetty luuta käytiin lävitse mahdollisten yksittäisten mielenkiintoisten luiden havaitsemiseksi, mutta ilman varsinaista analyysiä. Luiden joukosta löytyi emakon alaleuan kulmahampaasta tehty riipus, jota ei luetteloitu luulöytöjen joukoon (yksikkö 204). Aineisto on seulottu 5 mm seulalla.

Lampaan ja vuohen luut määritettiin käyttämällä Boessneckin (1969) ja Prummel & Frischin (1986) esittämiä kriteerejä. Luut mitattiin käyttäen von den Drieshin (1976) kriteerejä. Lampaan säkäkorkeus on laskettu Teichertin (1975) mukaan. Leukojen ikä määritettiin Grantin (1982) ja O'Connorin (2003) mukaan.

Tulokset

Lajit

Aineistosta tunnistettiin naudan, lampaan tai vuohen, sian, hevosen, koiran, näätäeläimen, ihmisen, kanalinnun, ahvenen, kuhan, hauen ja särkikalojen luita (Taulukko 1). Suureksi ungulaatiksi määritetyt luut voivat kuulua naudalle, hevoselle, hirvelle tai metsäpeuralle. Koska näistä lajeista vain nauta ja hevonen esiintyvät tunnistettujen luiden joukossa, on suurin osa suuren ungulaatin luista todennäköisesti näiden kahden lajin, ja erityisesti naudan, luita. Pienen ungulaatin luut voivat kuulua lampaalle, vuohelle, sialle tai metsäkauriille. Pienen eläimen luut sisältävät kissan kokoiset tai sitä pienemmät lajit. Näätäeläimen luu kuuluu nädän kokoiselle eläimelle (näätä tai vesikko, ei hilleri). Luiden joukosta löytyi myös ihmisen poskihammas.

Nauta on aineiston yleisin laji, lajipari lammas ja vuohi seuraavaksi yleisin (Taulukko 2). Yhtään varmaa vuohen luuta ei tämän vuoden kaivausaineistosta löytynyt, mutta vuoden 2012 kaivauksilla (KM 39194) löytyi vuohen luu.

Pellon nykyisen kyntökerroksen (yksikkö 200) luut, joita ei analysoitu tarkemmin, ovat hyvin fragmentaarisia. Aineisto koostuu samoista lajeista kuin muukin luuaineisto. Eniten luita löytyi fragmenttimäärän perusteella kerroksesta 204. Luuaineisto jaettiin eri käyttövaiheisiin (Taulukko 3). Vaiheiden luumäärät ovat liian pieniä tarkempiin vaihekohtaisiin analyysiin.

Taulukko 1. Luiden jakautuminen kaivausyksiköittäin (NISP).

vaihe	1	2	2	4	3	2	4	2 tai 3	5	4	
laji / yksikkö	201	204	205	207	208	209	210	211	212	213	yhteensä
nauta	3	11			8		4	8		3	37
lammas	1	1		1		1		1			5
lammas/vuohi	5	6	1	3	3	2	2	4	2	1	29
sika	2	5		1	2	2	2	4	2	1	21
hevonen		2							1		3
koira						1					1
näätäeläin					1						1
suuri ungulaatti	1	7	2	1	4	2	6	4			27
pieni ungulaatti	13	8	2	2		2	3	6	1		37
pieni eläin					1						1
ihminen		1									1
kanalintu	1	1									2
lintu	1	2					1				4
hauki				1		1	2				4
särkikala					1		1				2
ahven		1									1
kuha								1			1
ahven/kuha		1									1
kala	1	3				2		1			7
ei tunnistettu	20	100	1	2	37	3	18	14	8	21	224
yhteensä	48	149	6	11	57	16	39	43	14	26	409

Taulukko 2. Naudan, lampaan ja vuohen, sian ja hevosen osuudet koko aineistossa (%NISP). Naudan luut sisältävät suuren ungulaatin luut.

lajit	%NISP
nauta	52,5
lammas/vuohi	27,9
sika	17,2
hevonen	2,5
yhteensä	100

Taulukko 3. Luumateriaali ryhmiteltynä vaiheisiin (NISP).

laji / vaihe	1	2	3	2 tai 3	4	5
nauta	3	11	8	8	7	
lammas	1	2		1	1	
lammas/vuohi	5	9	3	4	6	2
sika	2	7	2	4	4	2
hevonen		2				1
koira		1				
näätäeläin			1			
suuri ungulaatti	1	11	4	4	7	
pieni ungulaatti	13	12		6	5	1
pieni eläin			1			
ihminen		1				
kanalintu	1	1				
lintu	1	2			1	
hauki		1			3	
särkikala			1		1	
ahven		1				
kuha				1		
ahven/kuha		1				
kala	1	5		1		
ei tunnistettu	20	104	37	14	41	8
yhteensä	48	171	57	43	76	14

Anatominen jakauma

Naudan, lampaan tai vuohen ja sian luut sisältävät luuelementtejä kaikista ruhon osista, sekä teuras- että ruokajätettä. Kalojen luut sisältävät sekä nikamia että pään luita. Hevosen luut ovat peräisin päästä ja jaloista: poskihammas, kantaluu sekä pala alaleukaa. Näätäeläimen luu on reisiluun yläosa.

Taulukko 4. Anatominen jakauma (NISP). L/V = lammas/vuohi, PU = pieni ungulaatti, SU = suuri ungulaatti, PE=pieni eläin, et= ei tunnistettu.

luutyyppi	naut	lammas	l	v	sika	hevonen	koira	näätäleläin	ihminen	SU	PE	PU	kanalintu	lintu	hauki	särkikalat	ahven	kuha	ahvenkuha	kalat	et	yhteensä
kallo	3				4					1						1					14	23
alaleuka	4		4		3	1				3					1						1	17
1. niskanikama					1																	1
2. niskanikama	1																					1
niskanikama										1	1											2
rintanikama										1	3											4
lannenikama										2												2
ristiluu										1	1											2
nikama										2	4				3	1		1	1	2		14
kylkiluu					1					4	11											16
lapaluu										1												1
oikaluu				4						2												6
värttinäluu	2			2										1								5
värttinä- ja kyynäriluu	1																					1
kyynäriluu	1				1								1									3
ranneluu	2				1									1								4
kämmenluu	1			2																		3
lantio	1																					1
reisiluu				1	1			1			3											6
sääriluu	2			2	1																	5
kantaluu	1					1																2
telaluu				2	1																	3
niilkanluu	1																					1
jalkapöydänluu	1			1	1									1								4
kämmen- tai jalkapöydänluu	1																					1

luutyyppi	naut a	lammas	l v a	sika	hevonen	koira	näätäelä in	ihminen	S U	P U	P E	kanalint u	lint u	hauki	särkikal a	ahven	kuha	ahven/kuha	kalat	yhteensä
1. sormiluu	1		1	1																3
2. sormiluu	1																			1
sormiluu				1									1							2
hammas	13		1	4	5	1		1	1									1	2	39
pitkä raajan luu									8	14	1								1	24
coracoideum												1								1
operculare																1				1
ei määritetty																			20	210
yhteensä	37	5	2	9	21	3	1	1	27	37	1	2	4	4	2	1	1	1	7	409

Ikäjakauma

Aineisto on liian pieni yksityiskohtaisen ikäjakauman tutkimiseen. Hammastiedot on esitetty taulukossa 5. Lampaan tai vuohen alaleuka yksiköstä 207 on peräisin iäkkäästä eläimestä (Elderly, O'Connorin 2003 mukaan). Aineistossa oli myös kaksi sian alaleukaa, jotka ovat peräisin aikuisilta yksilöiltä (Adult).

Taulukko 5. Hammastiedot. x = maitohammas, X = pysyvä hammas. Hampaiden kuluminen ja puhkeaminen Grantin (1982) mukaan (pienet kirjaimet). Pm = etuposkihammas ja M = poskihammas. Ikäluokka O'Connorin (2003) mukaan.

laji	luutyyppi	puoli	yksikkö	näyte	vaihe	pm2	pm3	pm4	m1	m2	m3	O'Connor
nauta	alaleuka	oikea	211	20	2 tai 3			X	X	X g		
nauta	alaleuka	vasen	201	5	1		X	X g				
lammas/vuohi	alaleuka	oikea	207	10	4				X m	X m	X m	E
sika	alaleuka	oikea	208	14	3						X b	A2
sika	alaleuka	oikea	213	25	4			x	X c			
sika	alaleuka	vasen	210	18	4						X b	A2
sika	kallo	oikea	212	23	5	X	X	X	X	X		
sika	kallo	oikea	201	5	1		X	X	X			

Säkäkorkeus ja mittatiedot

Yhteensä kaksi lampaan telaluuta oli riittävän ehjiä mittatietojen keräämistä varten (Taulukko 6).

Taulukko 6. Mittatiedot (mm). Mitat Von den Drieschin (1976) mukaan. Säkäkorkeus (cm) Teichertin (1975) mukaan.

laji	luutyyppi	puoli	yksikkö	näyte	Bd	GLI	GLm	Säkäkorkeus
lammas	telaluu	vasen	201	5	15	21,9	20,9	49,7
lammas	telaluu	oikea	209	15		23,3	23,1	52,8

Jäljet

Yhteensä neljässä luussa havaittiin leikkaus- tai työstöjälkiä. Jäljet ovat peräisin ruhojen paloittelusta (lampaan tai vuohen reisiluuyksikkö 210) tai lihojen irrottamisesta (viiltojälki pienen ungulaatin kylkiluussa yksikkö 204). Naudan lantioluussa (yksikkö 211) on pistojälkiä, joiden merkitys on epäselvä. Suoliluuhun on pistelty pienelle alueelle teräaseella kahdeksan erikokoista sunnilleen samansuuntaista jälkeä, joiden merkitys on tuskin liittynyt ruhon käsittelyyn. Yksi tunnistamattoman luunpalan pinta on siloitettu eli luuta on työstetty (yksikkö 204).

Yhdessä lampaan tai vuohen olkaluussa (yksikkö 201) havaittiin petoeläimen, todennäköisesti koiran, hampaan jälkiä. Yhdessä lampaan tai vuohen sormiluussa oli jyräjän hampaiden jättämiä jälkiä (yksikkö 201).

Aineiston säilyvyys ja kerrostumishistoria

Suurin osa aineistosta on palamatonta. Joukossa oli myös palaneita luita (24 kpl). Aineiston säilymisaste vaihtelee. Osassa luista pintakerros hilseilee, osa on hyvin säilynyttä. Yksikön 208 luut ovat osittain kovettuneen saven peitossa, joten niiden tunnistaminen, pintarakenteen tutkiminen ja esimerkiksi leikkausjälkien erottaminen oli hyvin vaikeaa.

Johtopäätökset

Euran Kauttuan vanhan kylätontin vuoden 2013 luuaineisto koostuu pääosin kotieläinten (naudan, lampaan tai vuohen, sian ja hevosen) luista, mutta joukossa on myös kalojen ja lintujen luita. Näätäeläimen luu liittyy todennäköisimmin turkismetsästyksen. Kotieläimistä nautan luut ovat yleisimpiä. Luiden joukosta löytyi myös ihmisen hammas.

Vaikka tutkittu aineisto on pieni, tunnistetut lajit sekä niiden määräsuhteet ovat melko tyypillisiä keskiaikaiselle tai uuden ajan luuaineistolle (esim. Tourunen 2008). Sikojen ja hevosen osuus on Kauttualla hieman korkeampi kuin kaupunkiaineistoissa tavallisesti. Pidemmälle meneviä johtopäätöksiä karjanhoidon, kalastuksen ja metsästyksen merkityksestä alueella ei näin pienen aineiston perusteella voida tehdä.

Lähteet:

Boessneck, J. 1969. Osteological differences between sheep (*Ovis aries* Linne) and goat (*Capra hircus* Linne). Brothwell, D.R. & Higgs, E. (eds.). *Science in Archaeology*, 2nd ed.: 331-358.

Driesch, A. von den 1976. A Guide to Measurements of Animal Bones from Archaeological Sites. Peabody Museum of Archaeology and Ethnology. Harvard University.

Grant, A. 1982. The use of tooth wear as a guide to the age of domestic ungulates. In: Wilson, B., Grigson, C. & Payne, S. (eds.). Ageing and Sexing Animal Bones from Archaeological Sites. *BAR British Series 109*: 91-108.

O'Connor, T. P. 2003. The Analysis of Urban Animal Bone Assemblages: A Handbook for Archaeologist. *The Archaeology of York. Principles and Methods 19/2*.

Prummel, W. & Frisch, H-J. 1986. A guide for the distinction of species, sex and body size in bones of sheep and goat. *Journal of Archaeological Science 13*: 567-577.

Teichert, M. 1975. Osteometrische Untersuchungen zur Berechnung der Widerristhöhe bei Schafen. Clason, A.T (ed.): *Archaeozoological studies*: 51-69.

Tourunen, A. 2008: Animals in an Urban Context - A Zooarchaeological study of the Medieval and Post-Medieval town of Turku. *Annales Universitatis Turkuensis Ser B, Humaniora 308*. <https://oa.doria.fi/handle/10024/36630>.

Käytetty termistö:

Bos	nauta
Sus	sika
Ovis	lammas
Capra	vuohi
Equus	hevonen
Suuri ungulaatti	nauta, hevonen, hirvi tai metsäpeura
Pieni ungulaatti	lammas, vuohi, sika tai metsäkauris
Aves	lintu
Pisces	kala
Perca f.	ahven
Percidae	ahvenkala
Cyprinidae	särkikala
Esox l.	hauki
cranium	kallo
mandibula	alaleuka
I	etuhammas
C	kulmahammas
Pm	etuposkihammas
M	poskihammas
vertebra cervicale	niskanikama
vertebra thoracica	rintanikama
vertebra lumbale	lannenikama
vertebra caudale	häntänikama
costa	kylkiluu
sternum	rintalasta
scapula	lapaluu
humerus	olkaluu
radius	värttinäluu
ulna	kyynärluu
carpi	ranneluut
metacarpus (I-V)	kämmenluu
phalanges (1-3)	sormiluut
os coxae	lantioluu
femur	reisiluu
tibia	sääriluu
talus	telaluu
tarsi	nilkan luut
metatarsus (I-V)	jalkapöydän luut
dx	oikea
sin	vasen
em	ei määritetty
ep	ei puolta
U	ei luutunut
C	luutumassa
F	luutunut

Taulukko 7. Luettelo luista.

Yksikkö	Näytei	Luutyyppi	Puoli	Laji	Epifyysi	Ikä	NISP	Kokonainen	Jäjjet	Lisätietoja
201	2	ei määritely		<ei lajia>	U		3			Lisäksi yksi kalan (ahvenen?) suomu
201	2	M 1/2 mand		Ovis/Capra	U		1	X		
201	2	costa		Pieni ungulaatti	U		1			Frag
201	3	ei määritely		<ei lajia>	U		1			Palanut
201	3	kallo		<ei lajia>	U		1			Palanut
201	3	ei määritely		<ei lajia>	U		10			
201	3	radius		Aves	F	ad	1			Risa
201	3	Coracoideum	si	Galliformes	O	juv	1			Juv
201	3	ph 1		Ovis/Capra	U		1		Jyrsitty	
201	3	costa		Pieni ungulaatti	U		1			Palanut
201	3	costa		Pieni ungulaatti	U		2			
201	3	Ossa longa		Pieni ungulaatti	U		2			
201	3	vert_thor	ep	Pieni ungulaatti	U		2			
201	3	vertebra	ep	Pieni ungulaatti	U		1			
201	3	ph 1		Sus	O	juv	1			II/V
201	4	alaleuka		<ei lajia>	U		1			Pala alveolaria
201	4	ei määritely		<ei lajia>	U		1			Sternum pala?
201	4	pd max		Ovis/Capra	U		1	X		
201	4	costa		Suuri ungulaatti	U		1			
201	5	ei määritely		<ei lajia>	U		3			
201	5	I/C		Bos	U		1	X		
201	5	M max		Bos	U		1			
201	5	alaleuka	si	Bos	U		1			
201	5	talus	si	Ovis	U		1	X		
201	5	radius		Ovis/Capra	U		1			Pala diafyysia
201	5	humerus	si	Ovis/Capra	U		1		Purtu	
201	5	costa		Pieni ungulaatti	U		2			
201	5	Ossa longa		Pieni ungulaatti	U		1			
201	5	Ossa longa		Pieni ungulaatti	U		1			
201	5	ei määritely		Pisces	U		1			
201	5	kallo	dx	Sus	U		1			

Yksikkö	Näytei	Luutyyppi	Puoli	Laji	Epifyysi	Ikä	NISP	Kokonainen	Jäljet	Lisätietoja
204	6	ei määritelty		<ei lajia>	U		1		Työstetty	Luuta tai sarvea, pieni luunpala jossa pintaa työstetty. Lisäksi tästä yksiköstä emakon alaleuan kulmahampaasta tehty rippus, jota ei luetteleitu.
204	6	ei määritelty		<ei lajia>	U		1			Palanut
204	6	ei määritelty		<ei lajia>	U		39			
204	6	kallo		<ei lajia>	U		1			
204	6	ph		Aves	U		1	X		Pedis
204	6	M, pd, I/C		Bos	U		4			1 M mand frag, 1 I/C (kahdessa osassa, vain kruunu), 2 pd frag
204	6	tibia	dx	Bos	U		1			Diaf frag
204	6	alaleuka	si	Equus caballus	U		1			Anguluksen reunaa
204	6	ulna		Galliformes	U		1			Pieni laji, tod. näk. pyy
204	6	Mt	dx	Ovis	U		1			
204	6	M PM		Ovis/Capra	U		4			2 M max, 1 PM mand, 1 M mand
204	6	humerus	si	Ovis/Capra	U		1			Pala dist diafyyisiä
204	6	talus	si	Ovis/Capra	U		1			Risa
204	6	vert_sacr	ep	Pieni ungulaatti	O	juv	1			Alampaa nikamaa
204	6	femur		Pieni ungulaatti	O	juv	1			Irtocaput, tod näk sus
204	6	costa		Pieni ungulaatti	U		1			Palanut
204	6	costa		Pieni ungulaatti	U		2			Toinen leikattu
204	6	vertebra	ep	Pisces	U		1			Frag, todennäköisesti jyrstetty
204	6	ulna	si	Sus	U		1			Palanut. Prox nivelpintojen yläosa
204	6	humerus		Suuri ungulaatti	O	juv	1			Pala prox metaa
204	6	Ossa longa		Suuri ungulaatti	U		1			
204	7	ei määritelty		<ei lajia>	U		1			Palanut
204	7	ei määritelty		<ei lajia>	U		11			
204	7	Ulnare		Aves	U		1	X		
204	7	Operculare	dx	Perca f	U		1			Todella isosta kalasta
204	7	vertebra	ep	percidae	U		1			Pienemmästä kalasta kuin operculare
204	7	Ossa longa		Pieni ungulaatti	U		1			
204	7	ei määritelty		Pisces	U		1			Lisäksi 5 (ahvenen) suomua
204	7	costa		Sus	U		1			Palanut

Yksikkö	Näyte	Luutyyppi	Puoli	Laji	Epifyysi	Ikä	NISP	Kokonainen	Jäljet	Lisätietoja
204	7	vert_cerv	ep	Suuri ungulaatti	U		1			
204	8	ei määritely		<ei lajia>	U		1			
204	8	ei määritely		<ei lajia>	U		43			
204	8	kallo		<ei lajia>	U		2			
204	8	Ci	dx	Bos	U		1			70 %
204	8	Ct	dx	Bos	U		1			80 %
204	8	Cu	si	Bos	U		1	X		
204	8	M 3 mand		Bos	U		1			Vain kruunua
204	8	kallo	si	Bos	U		1			Fossa mand frag
204	8	kallo		Bos	U		1			Pars petrosa
204	8	calcaneus	dx	Equus caballus	F	ad	1	X		Vähän risa. Epäviraallinen GL 108.
204	8	M		Homo sapiens	U		1			Peikkä kruunu
204	8	Ossa longa		Pieni ungulaatti	U		2			
204	8	dentes		Pisces	U		1			Todennäköisesti ison hauen hammas
204	8	I max		Sus	U		1			
204	8	kallo	dx	Sus	U		1			Orbitan yläosaa
204	8	atlas	ep	Sus	U		1			Risa, käyt. kokonainen
204	8	alaleuka		Suuri ungulaatti	U		3			2 palaa alveolarista, yksi alareunaa
204	8	Ossa longa		Suuri ungulaatti	U		1			
205	9	ei määritely		<ei lajia>	U		1			
205	9	radius	dx	Ovis/Capra	F	ad	1			Med prox 30% ja 50% diafyysia
205	9	vertebra	ep	Pieni ungulaatti	O	juv	1			Luutumaton corpuksen keskiosa
205	9	Ossa longa		Pieni ungulaatti	U		1			
205	9	vertebra	ep	Suuri ungulaatti	O	juv	1			Alameta, kahdessa osassa
205	9	vert_lumb	ep	Suuri ungulaatti	U		1			
207	10	ei määritely		<ei lajia>	U		1			
207	10	vertebra	ep	Esox l	U		1			
207	10	Mc		Ovis	U		1			
207	10	tibia		Ovis/Capra	U		2			Saven peitossa
207	10	alaleuka	dx	Ovis/Capra	U		1			Saven peitossa
207	11	ei määritely		<ei lajia>	U		1			
207	11	Ossa longa		Pieni ungulaatti	U		2			
207	11	Ci	si	Sus	U		1	X		

Yksikkö	Näytei	Luutyyppi	Puoli	Laji	Epifyysi	Ikä	NISP	Kokonainen	Jäljet	Lisätietoja
207	11	lapaluu		Suuri ungulaatti	U		1			
208	12	ei määriteltä		<ei lajia>	U		1			
208	12	humerus	dx	Suuri ungulaatti	U		1			Pala dist diafyysia, saattaisi olla hevonen
208	13	ei määriteltä		<ei lajia>	U		21			Moni pala niin kovettuneen saven peitossa, että tunnistaminen mahdotonta.
208	13	kallo		<ei lajia>	U		3			
208	13	ph 1		Bos	F	ad	1	X		
208	13	M max		Bos	U		2			Toinen kahdessa osassa
208	13	kallo		Bos	U		1			Pala sarven juurta
208	13	Mc	dx	Bos	U		1			Prox epin takaosaa 30%
208	13	Ossa longa		Pieni eläin	U		1			Niin saven peitossa että vaikea tunnistaa. Humerus?
208	13	M frag		Suuri ungulaatti	U		1			
208	13	costa		Suuri ungulaatti	U		1			
208	13	Ossa longa		Suuri ungulaatti	U		1			
208	14	ei määriteltä		<ei lajia>	U		2			Palanut
208	14	ei määriteltä		<ei lajia>	U		10			
208	14	pd4 mand		Bos	U		1			frag
208	14	PM mand		Bos	U		1			
208	14	calcaneus	dx	Bos	U		1			
208	14	kallo	si	Cyprinidae	U		1			lisäksi (ahvenen)suomu
208	14	femur	dx	Mustelidae	F	ad	1			Koko hilleri / näätä (cf. näätä)
208	14	M & PM		Ovis/Capra	U		2	X		M ja PM max
208	14	alaleuka	si	Ovis/Capra	U		1			
208	14	i Mand		Sus	U		1			
208	14	alaleuka	dx	Sus	U		1			
209	15	ei määriteltä		<ei lajia>	U		2			Palanut
209	15	ei määriteltä		<ei lajia>	U		1			
209	15	C mand		Canis familiaris	U		1			Kruunu ja sekin risa
209	15	vertebra	ep	Esox I	U		1			
209	15	talus	dx	Ovis	U		1	X		Bd liian risa
209	15	I/C		Ovis/Capra	U		2			

Yksikkö	Näyfei	Luutyyppi	Puoli	Laji	Epifyysi	Ikä	NISP	Kokonainen	Jäljet	Lisätietoja
209	15	vert_thor	ep	Pieni ungulaatti	O	juv	1			Palanut mustaksi. Irtoepi
209	15	Ossa longa		Pieni ungulaatti	U		1			
209	15	ei määritely		Pisces	U		2			
209	15	I max		Sus	U		1			Laho, kahdessa osassa
209	15	kallo	dx	Sus	U		1			Condyl ja jugulare
209	15	Ossa longa		Suuri ungulaatti	U		1			Palanut mustaksi.
209	15	vert_sacr	ep	Suuri ungulaatti	O	juv	1			Palanut. Pala alimpia nikamia.
210	16	ei määritely		<ei lajia>	U		1			
210	16	costa		Suuri ungulaatti	U		2			
210	16	Ossa longa		Suuri ungulaatti	U		2			
210	17	ei määritely		<ei lajia>	U		3			
210	17	Pm mand		Bos	U		1			
210	17	vertebra	ep	Esox I	U		1			Iso
210	17	M3		Sus	U		1			Risa
210	17	vertebra	ep	Suuri ungulaatti	U		1			
210	18	dentes		<ei lajia>	U		2			
210	18	Ossa longa		<ei lajia>	U		1			Hyvin laho.
210	18	ei määritely		<ei lajia>	U		3			Palanut
210	18	ei määritely		<ei lajia>	U		7			
210	18	kallo		<ei lajia>	U		1			
210	18	Mt		Aves	U		1			Tunnistettavissa, vaikka hieman risa.Kahdessa osassa.
210	18	Mt		Bos	U		1			Diafysifragmentti
210	18	alaleuka	si	Bos	U		1			Pala ramusta hampaiden yläpuolelta
210	18	alaleuka	si	Bos	U		1			
210	18	vertebra	ep	Cyprinidae	U		1			
210	18	alaleuka	dx	Esox I	U		1			
210	18	M max		Ovis/Capra	U		1			
210	18	humerus	dx	Ovis/Capra	F	ad	1			Kulunut
210	18	vertebra	ep	Pieni ungulaatti	O	juv	1			Irtoepi
210	18	femur	si	Pieni ungulaatti	O	inf	1			N. 2 cm pitkä, hyvin nuoren
210	18	femur		Pieni ungulaatti	F	ad	1			Pala caputia
210	18	alaleuka	si	Sus	U		1		Leikattu sp	

Yksikkö	Näytei	Luutyyppi	Puoli	Laji	Epifyysi	Ikä	NISP	Kokonainen	Jäljet	Lisätietoja
210	18	kallo		Suuri ungulaatti	U		1			
211	19	ei määritely		<ei lajia>	U		1			Palanut
211	19	ei määritely		<ei lajia>	U		1			
211	19	costa		Pieni ungulaatti	U		1			
211	20	ei määritely		<ei lajia>	U		1			Palanut
211	20	kallo		<ei lajia>	U		1			Palanut
211	20	ei määritely		<ei lajia>	U		7			
211	20	I/C		Bos	U		1			
211	20	Mp		Bos	U		1			Dist diafyysia pala
211	20	lantio	si	Bos	U		1		liumissa 8 syvää viitojalkeä- kuin puukkoa olisi työnnetty luuhun eri syvyydelle. Kaikki hieman eri mittaisia (n. 1 cm - 0,5 cm).	Kahdessa osassa
211	20	radius	dx	Bos	F	ad	1			Prox epiä ja diafyysia 30% siivu med
211	20	radius	dx	Bos	F	ad	1			
211	20	alaleuka	dx	Bos	U		1			
211	20	Mc	si	Ovis	O	juv	1			Kulunut
211	20	M frag		Ovis/Capra	U		2			
211	20	vertebra	ep	Pieni ungulaatti	O	juv	1			Corpuksen keskiosa, saumat auki
211	20	vert_cerv	ep	Pieni ungulaatti	U		1			
211	20	vertebra	ep	Pisces	U		1			Palanut
211	20	vertebra	ep	stizostedion lucioperca	U		1			Iso
211	20	PM max		Sus	U		1			Luuta juurien ympärillä
211	20	femur		Sus	U		1			Pala fossa plantarista
211	20	ph		Sus	O	juv	1			
211	20	Ossa longa		Suuri ungulaatti	U		1			
211	21	ei määritely		<ei lajia>	U		3			
211	21	ph 2		Bos	F	ad	1			Ihan vähän prox epiä.
211	21	femur	dx	Ovis/Capra	O	juv	1			
211	21	humerus	dx	Ovis/Capra	F	ad	1			
211	21	costa		Pieni ungulaatti	U		1			
211	21	Ossa longa		Pieni ungulaatti	U		2			

Yksikkö	Näyte	Luu tyyppi	Puoli	Laji	Epifyysi	Ikä	NISP	Kokonainen	Jäjjet	Lisätietoja
211	21	Mt III	si	Sus	U		1			Palanut. 50% prox epiä
211	21	Ossa longa		Suuri ungulaatti	U		1			
211	21	vert_thor	ep	Suuri ungulaatti	U		1			
211	21	vert_lumb	ep	Suuri ungulaatti	U		1			
211	22	radius+ulna	dx	Bos	F	ad	1			
212	23	ei määritetty		<ei lajia>	U		1			Palanut
212	23	ei määritetty		<ei lajia>	U		5			
212	23	kallo		<ei lajia>	U		2			
212	23	PM/M mand		Equus caballus	U		1			Kulunut.
212	23	alaleuka		Ovis/Capra	U		1			Pala angulusta
212	23	alaleuka		Ovis/Capra	U		1			Pm juuria vielä jäljellä. hiiseilee.
212	23	Ossa longa		Pieni ungulaatti	U		1			
212	23	tibia	si	Sus	U		1			
212	23	kallo	dx	Sus	U		1			
213	24	ei määritetty		<ei lajia>	U		6			
213	24	axis	ep	Bos	U		1			Dens ja corpuksen yläosa.
213	24	ulna	dx	Bos	U		1			Nivelipitojen alaosaa ja diafysisiä
213	24	M 3 mand		Ovis/Capra	U		1	X		
213	25	ei määritetty		<ei lajia>	U		12			
213	25	kallo		<ei lajia>	U		3			
213	25	tibia	si	Bos	O	juv	1			Epi-meta-pari
213	25	alaleuka	dx	Sus	U		1			

Eura, Kauttuan vanhan kylän paikka.

Arkeologinen kaivaus 2013. Makrofossiilitutkimus 2014

Tutkimusraportti (20.4.2014)

Terttu Lempiäinen

terlem@utu.fi

Tutkimusmenetelmät

Euran Kauttuan vanhan kylän arkeologisilta kaivauksilta kesällä 2013 otettiin uusia makrofossiilitutkimuksia varten yhteensä 7 maanäytettä erilaisista yhteyksistä. Maanäytteet on otettu kaivausjohtajan, dosentti Kari Uotilan toimesta.

Näytteet kellutettiin pelkällä vedellä, kellutusjäte pestiin siivilällä (silmäkoko 0.125 mm) ja sen jälkeen jäänteet poimittiin kellutusjätteestä mikroskoopin (OLYMPUS SZX 9) avulla, 9-12x suurennoksella. Jäänteet säilöttiin lasipulloihin 50 % alkoholiin. Jäänteet on määritetty kirjallisuuden (Cappers et al 2006) ja referenssikokoelman avulla. Kasvien nimistö on Hämet-Ahti et al. (1998). Jäänteet säilytetään Turun yliopiston kasvimuseon makrofossiilikokoelmassa.

Makrofossiilianalyysin tulokset

Taulukossa 1 on esitetty tutkitut näytteet, niiden yhteydet (Uotila 2013), sisältö ja jäännelöydöt. Jäänteet on ilmoitettu absoluuttisina lukumäärinä (kokonaisina siemeninä, hedelminä jne.) tutkituissa maanäytteissä. Yhteensä laskettuja jäänteitä määritettiin 18 kpl. Eri kasvilajeja/taksoneita määritettiin yhteensä kuusi (6). Lisäksi kaikista näytteistä löytyi runsaasti määrittelemätöntä puuhiiltä, sekä hiiltymätöntä että hiiltynyttä kasviroskaa.

Auranjälkinäytteet (näytteet 4-6)) sisälsivät runsaasti pieniä hiilen kappaleita. Näytteestä no. 5 löytyi 5 kpl jauhosavikan (*Chenopodium album*) hiiltyneitä siemenjäänteitä ja näytteestä no. 6 pieni pala ruiskattaran (*Bromus secalinus*) jyvää.

Lautatason 203 alta (näytteet 2-3) otetut maanäytteet sisälsivät myös runsaasti pieniä hiilen kappaleita. Näistä näytteistä löytyi yhteensä 7 jyvää. Näytteestä no. 2 löytyi yksi hiiltynyt rukiin

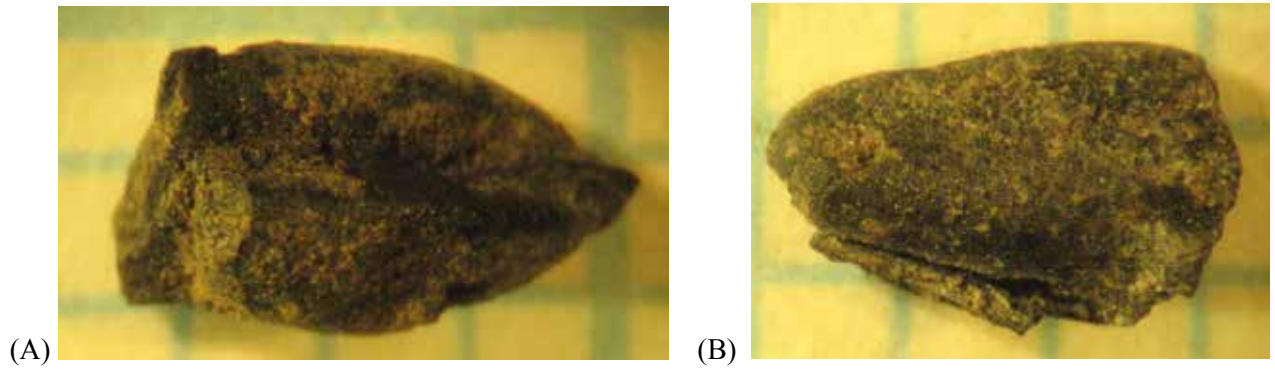
(*Secale cereale*)(**Kuva 1**) jyvä ja näytteestä no. 3 ohran (*Hordeum vulgare*)(**Kuva 3**) jyviä yhteensä 5 kpl ja yksi (pölkky)vehnän (*Triticum aestivum* (cf. *compactum*))(**Kuva 2**) jyvä. Lautatason alusnäytteissä oli vain yksi luonnonkasvin, eli aitovirnan (*Vicia sepium*) siemen.

Alue 2/201 (näyte 1) nokimaan jäännelöytöjä olivat yksi rukiin (*Secale cereale*) jyvä (**Kuva 1**) ja 2 kpl jauhosavikan (*Chenopodium album*) siemenjäänteet. Lisäksi näyte sisälsi hyvin pieniä luun siruja ja hiiltä.

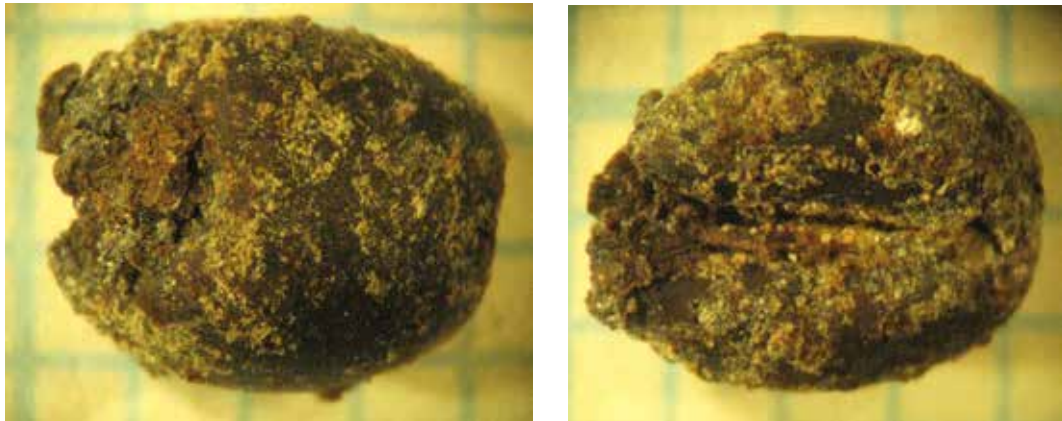
Näyte no.7 sisälsi vain hiiltä ja yhden jauhosavikan siemenen.

Taulukko 1. Eura, Kauttuan vanhan kylän paikka. Arkeologinen kaivaus 2013. Makrofossiilitutkimus. Jäänteet ovat siemeniä/hedelmiä, ellei toisin mainita. [+-vähän, ++-runsaasti. +++-hyvin runsaasti]					
Näyte No	Ruutu	Alue	Näyteko/litra /-sisältö	Kasvijäätteet/lukumäärä	Yht.
1	87/76	2/201	1.0 l noensekaista hiekkainaa kulttuurimaa	<i>Secale cereale</i> -ruis, 1x <i>Chenopodium album</i> -jauhosavikka, 2x Luun siruja, hyvin pieniä Hiiliä ++	3
2	89/76	Lautatason 203 alta, 207	1.5 l noensekaista hiekkainaa kulttuurimaata	<i>Secale cereale</i> -ruis, 1x Hiili +++	1
3	89/76	Lautatason 203 alta, 207	1.5 l noensekaista hiekkainaa kulttuurimaata	<i>Hordeum vulgare</i> -ohra, 5x <i>Triticum</i> cf. <i>aestivum</i> (<i>compactum</i>)- vehnä, 1x <i>Vicia sepium</i> -aitovirna, 1x Hiili +++	7
4	auranjäljet	212, pohja	0.5 dl noensekainen hiekkainen multamaa	Hiili ++	+
5	auranjäljet	212	1.3 l noensekainen hiekkainen multamaa	<i>Chenopodium album</i> -jauhosavikka, 5x Hiili ++	5
6	auranjäljet	212	0.9 l noensekainen hiekkainen multamaa	<i>Bromus secalinus</i> -ruiskattara, 1x pieni pala Hiili +++	1
7	Oja	216	1.3 l noensekainen hiekkainen multamaa	<i>Chenopodium album</i> -jauhosavikka, 1x Hiili ++	1
YHT					18

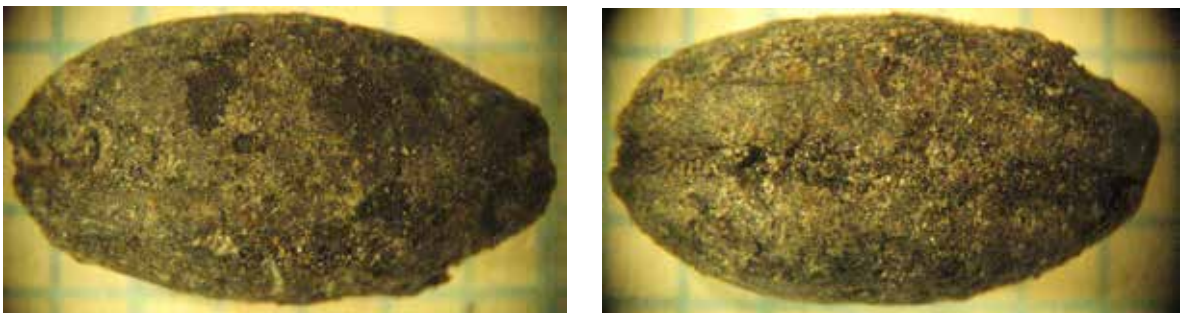

Kuva 1. Rukiin (*Secale cereale*) hiiltynyt jyvä (A) näytteestä No. 1 (Ruutu 87/76, alue 2/201), (B) näytteestä No. 2 (Ruutu 89/76, lautatason 203 alta, 207). Mittakaava = mm. Kuva TL

Kuva 2. Vehnän (*Triticum cf. aestivum/compactum*) hiiltynyt jyvä (dorssaali/ventraali) näytteestä no. 3 (Ruutu 89/76, lautatason 203 alta, 207). Mittakaava = mm. Kuva TL

Kuva 3. Ohran (*Hordeum vulgare*) hiiltynyt jyvä (dorssaali/ventraali) näytteestä no. 3 (Ruutu 89/76, lautatason 203 alta, 207). Mittakaava = mm. Kuva TL

Yhteenveto tutkimustuloksista

Kasvijäänneaineisto tutkituissa Euran Kauttuan vanhan kylän vuoden 2013 maanäytteissä oli hyvin niukka, yhteensä jäänteitä määritettiin 18 kpl, mutta 8 kpl näistä oli viljanjyviä. Lautatason alta löytyi viljajäänteitä yhteensä 7, eli ohraa 5 jyvää, ruista 1 jyvää ja pölkkyvehnän tyyppistä vehnää 1 jyvää. Alueen 2/201 (ruutu 87/76) maasta tuli lisäksi yksi rukiin jyvää.

Ruiskattaran pieni jyväjäänne löytyi auranjälkinäytteestä no. 6. Ruiskattara on vanha viljapelloilla vielä 1900-luvun alussa yleisesti kasvanut rikkaruoho, joka nykyisin on tyystin hävinnyt tai hyvin harvinainen (Hämet-Ahti et al. 1998, Suominen 2013, Lönnrot 1860).

Peltokerroksen ja auranjälkien maa-aines sisälsi muutamia kulttuuririkkaruohojen jäänteitä ja oli siis varsin 'steriiliä'. Yleisin rikkaruoho oli jauhosavikka.

Kasvilajiston perusteella tutkimuskohteen voi tulkita, kuten jo aikaisemmassa makrofossiilitutkimuksessa on todettu (Lempiäinen 2013) sekä peltomaaksi että asuinpaikan pohjaksi. Kasvit ovat kulttuurimailla ja asuinympäristöissä yleisiä rikkalajeja (Hämet-Ahti et al. 1998). Kyntöjäljet ovat todennäköisesti peräisin kiinteästä pellostä, ei kaskimaasta, josta olisi löytynyt huomattavasti enemmän luonnonkasvilajistoa.

Kirjallisuusviitteet

Cappers, R.T.J., Bekker, R.M., Jans, J.E.A., 2006: Digitale Zadenatlas van Nederland. Barkhuis Publishing & Groningen University Library, Groningen, 502 s.

Hämet-Ahti, L., Suominen, J., Ulvinen, T., Uotila, P., 1998: Retkeilykasvio. -Helsinki, ss. 656.

Lempiäinen, T., 2013: Eura, Kauttuan vanhan kylän paikka. Arkeologinen kaivaus 2012. Makrofossiilitutkimus 2013, Tutkimusraportti.

Lönnrot, E., 1860: Flora Fennica. SKS, Helsinki.

Suominen, J., 2013: Satakunnan kasvit. Norrlinia 26/LUOMUS, Luonnontieteellinen keskusmuseo. Helsinki.

Uotila, K., 2013: Kauttuan vanhan kylänpaikan arkeologiset kaivaukset. Muuritutkimus ky.

2013

KM 39505

EURA KAUTTUAN VANHAN KYLÄN PAIKKA

KM 39505

Historiallisen ajan asuinpaikkalöytöjä, jotka FT Kari Uotila kaivautti 29.7.-9.8.2013 välisenä aikana Kauttuan vanhan kylän kylätontilta ja toimitti Kansallismuseon kokoelmiin.

Ks.Kari Uotilan kaivauskertomus Museoviraston arkeologisessa keskusarkistossa.

Diar. 19.8.2013

Luetteloinut Ulla Moilanen & Kari Uotila

ALUE 1 A

Yksikkö 100

1 Keramiikka 1 kpl 17 g

Kivisaviastian seinäpala.

2 Keramiikka 1 kpl < 1 g

Tummaa, mahdollisesti esihistoriallista keramiikkaa.

3 Keramiikka 2 kpl 8 g

Fajanssi/posliini astian seinäpaloja. Sisäpinnoilla sininen koristeluaihe.

4 Keramiikka 1 kpl 6 g

Punasaviastian seinäpala, jossa sisäpinnalla ruskea lasite.

5 Hioinkivi 1 kpl 138 g

Neljältä sivulta hiottu hioin. 71 x 42 x 20 mm.

ALUE 1 B

Yksikkö 100

6 Keramiikka 3 kpl 8 g

Punasaviastian seinäpaloja. Pala A sisäpinnalla punertava lasite, B ulkopinnalla tumman ruskea lasite, C molemmilla puolilla ruskea lasite.

7 Keramiikka 1 kpl < 1 g

Saviastian seinäpala, jossa sisäpinta tumman ruskea, ulkopinta vaalean ruskea.

15 x 15 x 4 mm.

2013

KM 39505

EURA KAUTTUAN VANHAN KYLÄN PAIKKA

KM 39505

8 Lasi 1 kpl < 1 g
Pala lasiastian reunaa, mahdollisesti kuumuudelle altistunut.

ALUE 2**Yksikkö 200**

9 Raha 1 kpl 3 g
5 äyrin ruotsalainen hopearaha, toinen puoli kulunut. Halk. n. 24 mm.

10 Pronssia 1 kpl < 1 g
Litteä, pitkulainen katkelma pronssiesineestä, mahdollisesti kappale soljen neulaa.

11 Metalli 1 kpl 80 g
Metallikahva tai isokokoinen hela. 80 x 45 x 10 mm.

12 Lyijykuula 1 kpl 9 g
Pyöreä lyijykuula, mahdollisesti musketin luoti. Pinta kulunut. Halk. n. 12 mm.

13 Rauta 1 kpl 8 g
Rengas. Halkaisija 30 mm.

14 Rauta 1 kpl 16 g
Rautalevyn pala, jonka toinen pää suippo ja toinen leveä. 60 x 10 x 5 mm.

15 Rauta 1 kpl 20 g
Leveä rautatappi, jossa kapea kantaosa.

16 Rauta 1 kpl 6 g
Niitti.

17 Rauta 2 kpl 14 g
Hevosenkänäula.

18 Metalli 1 kpl 4 g
Kierteinen metallivarras.

19 Keramiikka 2 kpl 23 g

2013

KM 39505

EURA KAUTTUAN VANHAN KYLÄN PAIKKA

KM 39505

Kivisavikeramiikka-astian seinäpaloja.

A Ulkopinnalla vaalean ruskea lasite. 45 x 25 x 6 mm.

B Ulkopinnalla lähes valkoinen lasite. 32 x 30 x 3 mm.

20 Keramiikka 2 kpl 6 g

Kivisavikeramiikka-astian seinäpaloja. Mahdollisesti pullon seinäpaloja.

Sisä- ja ulkopinnalla tumma lasite.

21 Keramiikka 1 kpl 12 g

Punasaviastian pyöreä jalan pohjaosa. Yläpinnassa koristeuria, alapinta tasainen. Ei säilynyttä lasitetta. 45 x 32 x 7 mm.

22. Keramiikka 3 kpl 24 g

Punasaviastian reunapaloja 2 kpl ja 1 pohjapala.

23 Keramiikka 13 kpl

Punasaviastioiden seinäpaloja.

24 Keramiikka 3 kpl 30 g

Esihistoriallisen tyyppistä keramiikkaa, harmaanruskea savimassa, sekoitteena hiekkaa. Sisä- ja ulkopinta heikostitummunut.

A koko 42 x 40 x 4 mm.

25 Keramiikka 10 kpl 32 g

Harmaasavi- ja punasavikeramiikka –astioiden seinäpaloja.

26 Savi 2 kpl 16 g

Punasaven / tillen palasia, joissa toinen pinta tummaksi palanut ja tasainen.

A 25 x 20 x 5 mm; B 30 x 20 x 5 mm.

27 Savi 2 kpl 66 g

Savitiiviiste / tiili. Isokokoisia saviesineitä, joiden pinnassa selvät painanteet.

A 60 x 35 x 10 mm; B 50 x 35 x 10 mm

28 Lasi 2 kpl 68 g

vihertävän pullolasin suuosan paloja.

A halkaisija 40 mm; B 55 x 25 x 5 mm.

29 Liitupiippu 5 kpl 6 g

Liitupiipun kopan kappaleita. Koristelemattomia.

2013

KM 39505

EURA KAUTTUAN VANHAN KYLÄN PAIKKA

KM 39505

30 Liitupiippu 5 kpl 6 g
Liitupiipun varren katkelmia. Koristelemattomia.

31 Riipushioin 1 kpl 7 g
Kivisen riipushioimen katkelma. Rei'itetty yläosa säilynyt. 31 mm x 22 mm, paksuus n. 7 mm.

32 Pii 280 g

33 Kvartsi 1 kpl 32 g

Yksikkö 201

Ruutu 87/74

34 Rauta 1 kpl 58 g
Rautalevy. 60 x 32 x 10 mm.

35 Rauta 1 kpl 10 g
Rautaketjun pala. 55 x 10 x 10 mm.

36 Rauta 2 kpl 26 g
1 rautanaula ja 1 rautavarras.

37 Keramiikka 1 kpl < 1 g
Saviastian seinäpala. Pinta lähes musta. 12 x 8 x 6 mm.

38 Lasi 2 kpl 6 g
Vihertävän lasiastian seinäpaloja.
A 30 x 25 x 3 mm; B 15 x 10 x 2 mm.

39 Pii 6 g

Ruutu 89/76

40 Metalli 1 kpl < 1 g
Levymainen kappale ei-rautaista metallia.

41 Lasi 1 kpl 2 g

2013

KM 39505

EURA KAUTTUAN VANHAN KYLÄN PAIKKA

KM 39505

Vihertävän pullolasin suuosa.

Yksikkö 204

Ruutu 85/76

42 Rauta 1 kpl 6 g
Hevosenkenkänaula

43 Keramiikka 3 kpl 6 g
Fajanssi / posliiniastian seinäpaloja.

44 Lasi 1 kpl 6g
Vihertävän pullolasin suuosa.

Ruutu 87/74

45 Pronssia 2 kpl 3 g
Orgaanista ainesta (?), jonka sisällä säilynyt tarkemmin tunnistamaton pala pronssia.

46 Neula 1 kpl < 1 g
Ohut rautainen neula,

47 Rautaesine 2 kpl 11 g
Kaksi kappaletta runsaan korroosion peittämästä esineestä, todennäköisesti veitsestä. Toinen paloista esineen kärkiosa, toinen ruoto.

48 Rauta 1 kpl 74 g
Koukun mallinen rautavarras.
Pituus n. 90 mm ja varsi 10 x 10 mm.

49 Rauta 1 kpl 2 g
Rautavarras. 32 x 3 x 3 mm.

50 Keramiikka 2 kpl 2 g
Fajanssi / posliiniastian seinäpaloja.

51 Lasi 1 kpl < 1 g

2013

KM 39505

EURA KAUTTUAN VANHAN KYLÄN PAIKKA

KM 39505

Kaarevan lasiesineen seinäpala.

10 x 2 x 2 mm.

52 Lasi 5 kpl 2 g

Vihertävää tasolasia.

53 Liitupiippu 2 kpl < 1 g

Kaksi liitupiipun varren katkelmaa. Koristelemattomia.

54 Palanut savi 1 kpl 14 g

55 Pii 2 kpl 4 g

Ruutu 89/74

56 Metalli 1 kpl < 1 g

Osittain kaksin kerroin taipunut kappale ei-rautaista metallia.

57 Keramiikka 1 kpl 4 g

Astian reunapala, jonka sisäpinta kuumentunut.

58 Kivi 1 kpl 6 g

Pyöreä, pinnoiltaan lohjennut kivi. 25 x 25 x 5 mm.

59 Pii 2 g

Ruutu 87/76

60 Rauta 1 kpl 20 g

Rautanaula. Pituus 90 mm, varsi 8 x 8 mm.

61. Rauta 1 kpl 6 g

Rautanaula.

62 Hioimen katkelma 1 kpl 325 g

Noin 7-kulmaisen kiviesineen katkelma, kaikkia seinämiä hiottu.

63 Pii 1 kpl 26 g

2013

KM 39505

EURA KAUTTUAN VANHAN KYLÄN PAIKKA

KM 39505

64 Kivi 1 kpl 138 g
Reunaltaan hiotunut tai hiottu kivi

Yksikkö 205**Ruutu 89/76**

65 Pronssia 1 kpl 9 g
Kuparisekoitteista metallia, savea ja mahdollisesti orgaanista materiaalia.

66 Punasavikeramiikka 1 kpl 3 g
Punasaviastian reunapala.

67 Palanut savi 1 kpl 4 g

Yksikkö 207**Ruutu 87/76**

68 Lasi 1 kpl 2 g
vihertävän pullolasin pala.

69 Lasi 1 kpl < 1 g
väritön tasolasi.

Yksikkö 208**Ruutu 87/74**

70 Rautaa 8 kpl 35 g
Pieniä, taottuja rautanauvoja, joissa osassa puuta jäljellä. Runsaasti korroosiota.

71 Keramiikka 6 kpl 17 g
Ruskeaa esihistoriallisen tyyppistä keramiikkaa. Yksi reunapala, muuta kylkipaloja. Yksi kylkipaloista paksu ja siinä mustunut sisäpinta, joko karstaa tai nokea.

2013

KM 39505

EURA KAUTTUAN VANHAN KYLÄN PAIKKA

KM 39505

Ruutu 89/74

72 Rauta 1 kpl 3 g
Hevosenkänäula.
Runsaasti korroosiota.

73 Keramiikka 2 kpl 4 g
Kaksi tiivistä palaa keramiikkaa, toinen harmahtava, toinen vaaleanruskea.

74 Lasi 2 kpl 2 g
Vihertävän tasolasin paloja.

75 Palanut savi 4 kpl 2 g
Suurin pala punertavaksi palanut ja siinä painanteita, mahdollisesti savitiivistettä.

76 Pii 2 kpl < 1 g
Kaksi palaa, toinen palanut.

Yksikkö 209**Ruutu 87/76**

77 Rauta 1 kpl 20 g
Isokantainen rautanäula. Pit 90 mm ja varsi 6 x 6 mm.

78 Punasavikeramiikka 1 kpl 5 g
Punasavikeramiikkaa, sisäpinnalla lyijylasitusta ja jäänteitä valkosavilietteellä maalatusta koristelusta.

79 Kuona 1 kpl 6 g

Yksikkö 210**Ruutu 89/76**

80 Punasavikeramiikka 1 kpl 3 g

2013

KM 39505

EURA KAUTTUAN VANHAN KYLÄN PAIKKA

KM 39505

81 Keramiikka 4 kpl 10 g
Paloja esihistoriallisen tyylisestä keramiikasta. Yhden palan sisäpinta musta ja sileä. Osa pinnoista kuluneita.

82 Kuona 1 kpl 9 g
Metallinhohtoinen, osittain kirkkaan sininen, kevyt kuonanpala.

Yksikkö 211**Ruutu 85/76**

83 Rauta 1 kpl 6 g
Isokannallinen rautanaula.

84 Lasi 2 kpl 8 g
Vihertävän lasiesineen paloja.
A pohjapala; B seinäpala

85 Lasi 1 kpl < 1 g
vihertävä tasolasi

86 Palanut savi 2 kpl 17 g

Ruutu 87/74

87 Rauta 2 kpl 14 g
Rautanauloja.

88. Rauta 2 kpl 20 g
Rautanauloja.

89. Rauta 1 kpl 2 g
Henvosenkenkänauha.

90. Keramiikka 2 kpl 28 g
Fajanssi / posliiniastian paloja 2 kpl.
Keltainen lasite, jossa punaisella kukkakuvio.

91 Punasavikeramiikka 2 kpl 182 g
Kaksi pohjapalaa suuresta lasitetusta

2013

KM 39505

EURA KAUTTUAN VANHAN KYLÄN PAIKKA

KM 39505

punasaviastiasta tai –padasta.

92 Keramiikka 1 kpl 4 g
Ohuekoa rautakautisen tyyppistä keramiikkaa, Molemmilta pinnoilta kiiltävän musta pinta.

93 Lasi 1 kpl 20 g
Vihertävä lasiesineen pohjaosa.

94 Lasi 1 kpl 2 g
Vihertävän pullolasin reunapala.

95 Lasi 1 kpl 2 g
vihertävä tasolasi.

96 Liitupiippu 1 kpl 4 g
Kappale liitupiipun kopan seinämästä. Yläreunassa vertikaalisista kohoviivoista koostuva vyöhyke. Kappaleen alareunassa näkyvissä yksi poikittainen kohoviiva.

97 Liitupiippu 1 kpl 5 g
Liitupiipun varren katkelma.Koristelematon.

98 Savi 1 kpl 248 g
Tiili tai kaakeli jonka pinnassa selvät urat. 100 x 85 x 25 mm.

99 Kivikiekk 1 kpl 139 g
Pyöreähköksi työstetty, n. 2-3 cm paksu kivikiekk.

Ruutu 87/76

100 Keramiikka 1 kpl < 1 g
Paksuseinäinen pala esihistoriallisen tyyppistä keramiikkaa. Harmahtavan ruskea, sekoitteena hiekkaa. Koristelematon.

101 Lasi 2 kpl 2 g
Tasolasin paloja.
A ruskea pala 23 x 20 x 2 mm; B vihertävä pala 20 x 10 x 1 mm

102 Pii 5 kpl 42 g
Piin kappaleita, yksi palanut.

2013

KM 39505

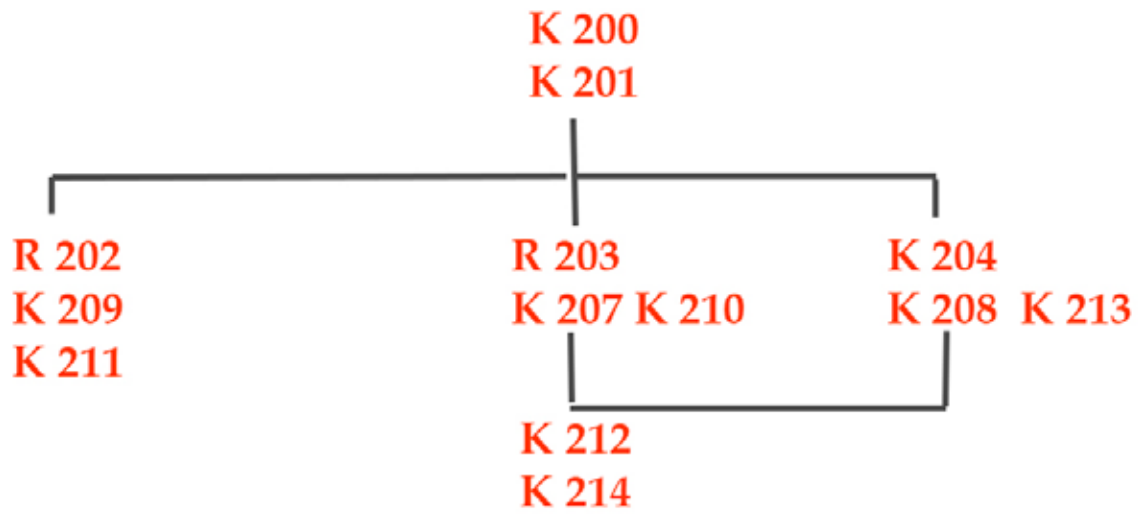
EURA KAUTTUAN VANHAN KYLÄN PAIKKA

KM 39505

Yksikkö 212**Ruutu 89/74**103 Keramiikka 1 kpl 12 g

Esihistoriallisen tyyppistä keramiikkaa, punertavan ruskea saviainesta, sekoite hiekkaa. Koristelematon.

45 x 30 x 5 mm.

Liite 4. Yksinkertainen matriisipiirros 2013_2 alueen kerroshavainnoista.
K.Uotila